

Kerdoelen en leerlijnen

Mens en maatschappij, Mens en natuur, Burgerschap

In dit document vind je per leergebied voorbeelden van hoe de kerndoelen aan bod komen in de verschillende thema's van Blink Wereld. Een gedetailleerd overzicht van de leer- en kerndoelen per les en thema vind je in de lesomgeving onder het themaoverzicht bij de thema's zelf.

In dit document: Burgerschap (Mens en maatschappij en Mens en natuur zijn in ontwikkeling).

Blink Wereld is kerndoeldekking voor de leergebieden **mens en natuur**, **mens en maatschappij** en **burgerschap** en voldoet aan de kerndoelen zoals in november 2025 gepubliceerd door de SLO. De kerndoelen sturen aan op samenhangend en betekenisvol onderwijs, waarin kennis, vaardigheden en houding onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

“De leergebieden stimuleren actieve betrokkenheid bij maatschappelijke vraagstukken en bereiden kinderen voor op een wereld die continu verandert”¹.

Leergebieden in samenhang

De leergebieden mens en natuur, mens en maatschappij en burgerschap beïnvloeden elkaar voortdurend en het nieuwe curriculum vraagt nadrukkelijk om samenhang tussen deze leergebieden. In Blink Wereld komen de leergebieden daarom in samenhang aan bod, waarbij thema's steeds vanuit verschillende perspectieven en prikkelende vraagstukken worden benaderd. Daarnaast is een logische samenhang met het leergebied Nederlands te

maken door de koppeling met Blink Lezen en Blink Taal & Lezen. Dezelfde maatschappelijke, multiperspectivische thema's uit Blink Wereld komen namelijk aan bod in Blink Lezen en Blink Taal & Lezen.

Doelen in samenhang

In het nieuwe curriculum werk je nooit losstaand aan een kerndoel, maar ga je aan de slag met een combinatie van kerndoelen. Zo krijgen de kerndoelen uit bijvoorbeeld het domein vraagstukken en perspectieven invulling en betekenis vanuit de context van de inhoud uit de andere domeinen (bijv. mens en ruimte of mens en tijd). Door de onderzoekende en ontdekkende aanpak van Blink Wereld worden vraagstukken, denkwijzen en werkwijzen altijd aangeboden in samenhang met de inhoud. Ze vormen de basis van het leerproces, waarmee kinderen stap voor stap de kennis en vaardigheden opbouwen die in de inhoudelijke domeinen van de kerndoelen zijn beschreven.

Mens en maatschappij

Het leergebied mens en maatschappij richt zich op mensen en groepen mensen, in relatie tot elkaar en hun omgeving. *“Het leergebied begint bij de verschillende aspecten van samenleven waarmee de leerling in aanraking komt. Verwondering en fascinatie vormen een belangrijk startpunt voor de verkenning van de wereld. Om de wereld beter te begrijpen, is het van belang dat leerlingen, passend bij hun mogelijkheden, leren andere perspectieven te herkennen en hiermee om te gaan”¹.*

Het leergebied mens en maatschappij is verdeeld in de domeinen:

- vraagstukken en perspectieven
- mens en ruimte
- mens en tijd
- mens en samenleving

Blink Wereld is opgebouwd rondom actuele maatschappelijke vraagstukken en de thema's sluiten direct aan bij de kern van dit leergebied. Kinderen onderzoeken hoe mensen samenleven, hoe de wereld is ingericht, leren over het verleden en denken na over de doorwerking van het verleden in het heden. Door te werken vanuit verschillende onderzoeksvragen en perspectieven leren kinderen de wereld onderzoeken, verbanden leggen en kritisch denken. Daarmee sluit het materiaal aan bij de inhoudelijke en didactische uitgangspunten van de nieuwe kerndoelen.

Ook sluit het materiaal volledig aan bij de nieuwe indeling van de tijdvakken en bijbehorende historische ontwikkeling.

Mens en natuur

Het leergebied mens en natuur gaat over natuurwetenschappen en technologie, hun aard en de interacties tussen mens en de natuur. *“De natuurwetenschappen bestuderen de natuur om ons heen, om deze te begrijpen en te verklaren. In het mens-en-natuuronderwijs bestuderen leerlingen verschijnselen en systemen om ze te begrijpen en te verklaren. Leerlingen krijgen inzicht in bestaande kennis en gebruiken natuurwetenschappelijke en technologische denk- en werkwijzen. Ze ervaren hoe natuurwetenschappers en technologen werken en hoe zij tot kennis en producten komen. Zo stelt het leergebied mens en natuur leerlingen in staat kritische denkers in en actieve deelnemers aan de samenleving te worden”*¹.

Het leergebied mens en natuur is verdeeld in de domeinen:

- natuurwetenschappen en technologie
- natuurkundige en scheikundige verschijnselen en technische systemen
- organismen en gezondheid
- systeem aarde

Blink Wereld richt zich op het begrijpen van natuurlijke systemen, de wisselwerking tussen mens en natuur en de gevolgen van menselijk handelen. Binnen de thema's onderzoeken kinderen natuurverschijnselen als klimaat, ecosystemen, grondstoffen, energie en vraagstukken uit de (directe) leefomgeving. Leerlingen leren vragen stellen, verbanden leggen en verklaringen zoeken. Daarmee werken ze zowel aan kennis van de natuur als aan onderzoekende vaardigheden zoals observeren en vergelijken. Doordat natuur niet geïsoleerd wordt aangeboden, maar ingebed is in herkenbare en actuele vraagstukken, sluit Blink Wereld volledig aan bij het doel van de kerndoelen om leerlingen natuur te laten begrijpen als onderdeel van de wereld waarin zij leven.

Burgerschap

De kerndoelen voor het leergebied burgerschap benadrukken het belang van actief, verantwoordelijk en betrokken deelnemen aan de samenleving. Ze richten zich op thema's als democratie, diversiteit, solidariteit en rechtvaardigheid en stimuleren kinderen om morele oordelen te vormen, eigen opvattingen te beargumenteren en in dialoog te gaan met anderen. *“Het leergebied burgerschap stimuleert de brede vorming van leerlingen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot verantwoordelijke en kritisch denkende burgers. De school is een oefenplaats waar leerlingen ervaringen opdoen, als individu en in relatie tot anderen. Leerlingen leren niet alleen de ander beter begrijpen, maar ook zichzelf”*¹.

Het leergebied burgerschap is verdeeld in de domeinen:

- democratische oefenplaats
- samenleven in een democratische rechtsstaat
- vormgeven aan democratische en maatschappelijke betrokkenheid

De thema's van Blink Wereld bieden rijke contexten waarin kinderen kennismaken met democratische waarden, diversiteit, macht, verantwoordelijkheid en duurzaamheid. Ze worden uitgedaagd om hun mening te vormen, standpunten te onderbouwen en in dialoog te gaan met anderen. Zo leren ze niet alleen hoe de samenleving functioneert, maar ook hoe zij daar zelf actief en verantwoord deel van kunnen uitmaken. Dit sluit volledig aan bij het handelingsgerichte karakter van de nieuwe burgerschapskerndoelen.

Kerndoelenoverzicht Blink Wereld

Met Blink Wereld werken de kinderen in groep 1 t/m 8 aan een doorlopende leerlijn voor de leergebieden mens en maatschappij (kerndoel 25 t/m 28), mens en natuur (kerndoel 29 t/m 32) en burgerschap (kerndoel 19 t/m 21). Daarnaast werken ze aan verschillende digitale vaardigheden behorende bij het leergebied digitale geletterdheid (kerndoel 22 t/m 24).

¹ <https://www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examenprogramma/actualisatie-kerndoelen/@25212/kerndoelen-primair-onderwijs/>

Kerdoelenoverzicht Burgerschap

Democratische oefenplaats

Kerdoel 19 – De school geeft vorm aan de democratische oefenplaats.

19 A De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.	
Aanbieden van kennis en vaardigheden ten aanzien van basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de diverse samenleving, gericht op respectvolle omgang	Door te werken met Blink Wereld werkt de school aan het stimuleren van sociale en maatschappelijke competenties van kinderen. Zo oefenen de kinderen in diverse thema's het vormen van hun mening ter voorbereiding op een discussie of debat en overleggen ze om tot een oplossing van een vraagstuk te komen. Aan de basis daarvan staan altijd ruimte voor meerdere perspectieven en respect voor elkaar en elkaars mening.
Stimuleren van sociale vaardigheden en kritische denkvaardigheden	Elke onderzoeksvraag in een thema doet een beroep op kritische denkvaardigheden en is vaak gelinkt aan de basiswaarden van onze democratische rechtsstaat. Zo denken de kinderen na over zaken als vrijheid, gelijkheid en gelijkwaardigheid in het thema Familieverhalen. In het thema Klimaatkenners ervaren ze dat mensen niet overal op de wereld gelijke consequenties ervaren van klimaatverandering en denken ze na over hoe ze hier verandering in kunnen brengen. Het belang van grondrechten komt o.a. aan de orde in het thema Altijd onderweg.
Stimuleren van respectvolle communicatie, offline en online	Om tot een oplossing van het vraagstuk te komen oefenen de kinderen sociale vaardigheden als samenwerken, elkaar stimuleren om mee te doen en respectvol met elkaar omgaan online en offline.
Aanbieden van activiteiten die sociale cohesie en actief burgerschap stimuleren.	In veel eindproducten worden de kinderen uitgedaagd na te denken over producten die de wereld wat eerlijker, socialer of duurzamer maken. Door hierover samen na te denken en samen te werken in het maken ervan, wordt de sociale cohesie in de klas bevorderd en actief burgerschap gestimuleerd.

Samenleven in een democratische rechtsstaat

Kerdoel 20 – De leerling leert over samenleven in een democratische rechtsstaat.

20 A De leerling redeneert over het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Leerlijn groep 1 t/m 8:

- **Groep 1/2:** De nadruk ligt op ervaren, samen spelen en het benoemen van termen als eerlijkheid, helpen en samen beslissen.
- **Groep 3/4:** De nadruk ligt op het verdiepen van begrippen als vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit en het herkennen ervan in de eigen leefwereld. Door gesprekken, spel, samenwerking en reflectie doen kinderen ervaring op met dialoog, conflicten en gelijkwaardige behandeling.
- **Groep 5/6:** De nadruk ligt op het begrijpen en toepassen van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Door het bespreken van situaties en dilemma's leren leerlingen redeneren over spanningen tussen vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit en oefenen zij met respectvolle dialoog en samenwerking.
- **Groep 7/8:** De nadruk ligt op het verdiepen van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Leerlingen analyseren maatschappelijke vraagstukken, redeneren over spanningen tussen vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit en formuleren een beargumenteerde mening met oog voor verschillende perspectieven.

Hier gaat hierbij om:	Voorbeeld in thema's Blink Wereld:
• Beschrijven van de betekenis van basiswaarden van de democratische rechtsstaat: vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit	• 1/2 Een eigen huis: De kinderen verkennen hun eigen woon- en leefsituatie en vergelijken die met anderen. Ze gaan hierover met elkaar in gesprek en denken na over de conflicten die hier kunnen ontstaan. Ze verkennen het belang van leefregels en afspraken op straat.
• Beschrijven hoe de Grondwet, kinder- en mensenrechten basiswaarden van de democratische rechtsstaat mogelijk maken	• 3/4 Buurtbouwers: De kinderen denken na over regels en waarden. Ze denken na over de inrichten van eigen woon- en leefomgeving, ze komen in aanraking met de conflicten die hierbij kunnen ontstaan en gaan hier samen mee aan de slag. Ze maken kennis met de afspraken die in ons land gelden.
• Redeneren over hoe vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit met elkaar op gespannen voet kunnen staan	• 5/6 Alles is verbonden: De kinderen leren hoe tijdens de Industriële Revolutie in de fabrieken kinderarbeid en uitbuiting plaatsvonden. Ze denken na over de verworvenheden voor henzelf door de invoering van het Kinderwetje van Van Houten en de Leerplicht en hoe deze wetten ervoor zorgden dat kinderen meer kansen kregen op een beter bestaan. • 7/8 Altijd onderweg: De kinderen denken na over de ontwikkeling en betekenis van de democratische waarden: vrijheid, gelijkheid en solidariteit en het belang van de grondwet ter bescherming hiervan. Ze doen ervaring op met het voeren van dialogen, omgaan met conflicten en gelijkwaardige behandeling.

• Ervaringen opdoen met het voeren van dialogen, omgaan met conflicten en gelijkwaardige behandeling	• 7/8 Familieverhalen: De kinderen leren over het ontstaan van de grondwet en hoe deze de basiswaarden van de democratische rechtstaat mogelijk maakt. Ze herkennen en benoemen hoe basiswaarden van de democratische rechtstaat een rol spelen in de samenleving en hun eigen leven.
• Herkennen en benoemen hoe basiswaarden van de democratische rechtstaat een rol spelen in de samenleving en het eigen leven	• 7/8 Macht en mening: De Kinderen herkennen en benoemen de manier waarop in een democratische rechtstaat besluiten tot stand komen en welke democratisch gekozen organen daarin een rol spelen, zowel heel dichtbij, zoals in de schoolraad, als lokaal, landelijk en mondiaal. • Lesspecial Black lives Matter: De kinderen leren over grondrechten en mensenrechten en de basiswaarden van vrijheid, gelijkheid en solidariteit. Ze leren over de ongelijkheid tussen zwarte en witte mensen en het slavernijverleden. En ze leren voorbeelden van uitsluiting, onrechtvaardigheid, discriminatie en ongelijke behandeling te herkennen en benoemen.

20 B De leerling verkent hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving.

Leerlijn groep 1 t/m 8:

- **Groep 1/2:** De nadruk ligt op het kennismaken met verschillen en overeenkomsten tussen mensen. De kinderen leren dat iedereen anders is en oefenen met respectvol omgaan met verschillen.
- **Groep 3/4:** De nadruk ligt op het verkennen van diversiteit in de eigen omgeving en het ontwikkelen van bewustzijn van de eigen identiteit. De kinderen oefenen met inleven, nieuwsgierig vragen stellen en het uitstellen van hun oordeel.
- **Groep 5/6:** De nadruk ligt op het verdiepen van kennis over aspecten van diversiteit (zoals godsdienst, levensovertuiging en afkomst). Leerlingen herkennen en benoemen stereotypering, discriminatie en uitsluiting en oefenen met het herkennen van perspectieven en gelijkwaardige behandeling.
- **Groep 7/8:** De nadruk ligt op het analyseren van diversiteit in de samenleving (zoals godsdienst, politieke gezindheid, geslacht en seksuele gerichtheid). Leerlingen redeneren over inclusie en uitsluiting, bekijken vraagstukken vanuit meerder perspectieven en voeren respectvolle dialogen over maatschappelijke vraagstukken.

Hier gaat hierbij om:	Voorbeeld in thema's Blink Wereld:
• Beschrijven van aspecten van diversiteit: godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap en seksuele gerichtheid	• 1/2 Op bezoek bij ...: De kinderen brengen een bezoek aan kinderen uit verschillende culturen. Ze maken kennis met verschillen en overeenkomsten tussen mensen en leren over verschillende woon- en leefsituaties, relatievormen, (eet) gewoontes en rituelen. • 3/4 Werelds eten: De kinderen leren over diversiteit in de samenleving door kennis te maken met verschillende culturen en tradities. • 5/6 Allemaal anders: De kinderen verkennen diversiteit in de samenleving. Ze beschrijven aspecten van diversiteit: godsdienst, levensovertuiging en afkomst.

	• 7/8 Familieverhalen: De kinderen onderzoeken belangrijke familieverhalen uit het verleden. Ze onderzoeken en beschrijven aspecten van diversiteit: godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid en afkomst. • 7/8 Alles is liefde: De kinderen leren over diversiteit in de samenleving aan de hand van verschillende liefdesvormen. Ze beschrijven aspecten van diversiteit: geslacht en seksuele gerichtheid.
• Verkennen van de eigen identiteit ten aanzien van aspecten van diversiteit	• 1/2 Jouw gekke lijf: De kinderen leren fysieke kenmerken van zichzelf te benoemen en te vergelijken met de fysieke kenmerken van een ander. Ze leren dat ieder lichaam verschillend is en leren deze verschillen benoemen. • 3/4 Mijn verhaal: De kinderen verkennen hun eigen identiteit (talenten, karakter, interesses) en leren over de verschillen en overeenkomsten tussen mensen. Ze reflecteren op hun eigen identiteit in relatie tot hun ouders/verzorgers en grootouders en leren dat voorkeuren, uiterlijk, interesses en vriendschappen in de loop der tijd kunnen veranderen. • 5/6 Allemaal anders: De kinderen verkennen de diversiteit in de samenleving. Ze denken na over hun eigen (thuis)cultuur, over de culturen van anderen en de overeenkomsten en verschillen. Ze onderzoeken de overeenkomsten en verschillen tussen zichzelf en hun klasgenoten en ontdekken eigen identiteit en diversiteit.
• Herkennen en benoemen van stereotypering, discriminatie en uitsluiting	• 5/6 Allemaal anders: De kinderen verkennen de diversiteit in de samenleving en herkennen en benoemen stereotypering, discriminatie en uitsluiting. Ze leven zich in in het leven van een vluchteling en denken na over het belang van gelijkwaardige behandeling. • 7/8 Familieverhalen: De kinderen onderzoeken belangrijke familieverhalen uit het verleden. Ze leren over discriminatie en uitsluiting en het belang van gelijkwaardige behandeling.
• Benoemen van het belang dat mensen elkaar gelijkwaardig behandelen	
• Ervaringen opdoen met het omgaan met verschillende perspectieven en ervaringen van anderen, overeenkomsten en verschillen, oordeel uitstellen, omgaan met mogelijkheden en gedrag van anderen	• 3/4 Werelds eten: De kinderen gaan op etensreis over de wereld en ontdekken over culturen, gewoontes en tradities in andere landen. Ze onderzoeken de verschillen tussen mensen en leven zich in in een ander. • 5/6 Het wereldrestaurant: De kinderen maken kennis met verschillende culturen, gewoontes en tradities aan de hand van eten. Ze ontdekken wat het betekent om door een andere bril te kijken (Minicollege: Kijken door een andere bril). Ze oefenen met het uitstellen van hun oordeel en het stellen van nieuwsgierige vragen. Ze kijken met open blik naar verschillen en overeenkomsten. Zo leren ze beter begrijpen waarom mensen dingen op een bepaalde manier doen en ontdekken ze dat er meer manieren zijn om naar de wereld te kijken. • 7/8 Helden en schurken: De kinderen leren gebeurtenissen te bekijken vanuit verschillende situaties en verschillende mensen (Minicollege: Multiperspectiviteit). Ze verplaatsen zich in de ervaringen van anderen en denken na over overeenkomsten en verschillen. Zo leren ze hun oordeel uit te stellen en zich te verplaatsen in meerdere perspectieven. Ze oefenen met het omgaan met verschillen en gedrag van anderen.

Vormgeven aan democratische en maatschappelijke betrokkenheid

Kerdoel 21 – De leerling doet ervaringen op met democratische en maatschappelijke betrokkenheid.

21 A De leerling verkent mogelijkheden om democratisch te handelen.	
<i>Leerlijn groep 1 t/m 8:</i> Groep 1/2: De nadruk ligt op het leren uitspreken van een eigen mening, luisteren naar anderen en samen eenvoudige keuzes maken. Groep 3/4: De nadruk ligt op het oefenen met inspraak en gezamenlijke besluitvorming. Leerlingen leren hun mening verwoorden en die van anderen serieus nemen. Groep 5/6: De nadruk ligt op het democratisch handelen in dagelijkse situaties. Leerlingen oefenen met argumenteren, stemmen, compromissen sluiten en omgaan met uitkomsten van besluitvorming. Groep 7/8: De nadruk ligt op het begrijpen en toepassen van democratische processen zoals inspraak, verkiezingen en vertegenwoordiging. Leerlingen oefenen met debat, besluitvorming, reflecteren op hun eigen rol en benoemen hun bijdrage aan democratisch handelen.	
Hier gaat hierbij om:	Voorbeeld in thema's Blink Wereld:
Beschrijven hoe je door middel van inspraak, verkiezingen en vertegenwoordiging invloed kunt uitoefenen	1/2 Wereldschatten: De kinderen ontdekken dat de natuur veel schatten te bieden heeft en leren zorgdragen voor de natuur. Ze spreken uit wat zij belangrijk vinden en oefenen met het vormen van hun eigen mening en het luisteren naar de mening van anderen. 3/4 Werelds eten: De kinderen maken kennis met smaken van over de hele wereld en denken na over hun eigen smaak en voorkeuren. Ze oefenen met het vormen van hun eigen mening, luisteren naar de mening van anderen en leren deze serieus nemen. 5/6 Wonderlijke uitvindingen: De kinderen verkennen hoe ze democratisch handelen in dagelijkse situaties kunnen vormgeven door op een democratische wijze tot een gezamenlijk oordeel over een uitvinding te komen. Ze doen ervaring op met het uitdrukken van eigen standpunten en het luisteren naar argumenten van anderen. 5/6 Het wereldrestaurant: De kinderen maken kennis met eten en gewoontes van over de hele wereld. Ze denken na over hun eigen voorkeuren en houden een stellingendebat in de klas. Ze leren hun eigen standpunten uitdrukken, luisteren naar standpunten van anderen en doen ervaring op met inspraak en besluitvorming. 7/8 Macht en mening: De kinderen leren hoe je door middel van inspraak, verkiezingen en vertegenwoordiging invloed kunt uitoefenen. Ze richten een eigen politieke partij op en doen ervaring op met inspraak en besluitvorming. Ze oefenen met het uitdrukken van eigen standpunten, het luisteren naar anderen en het omgaan met de uitkomsten van besluitvormingsprocessen. Ze reflecteren op hun eigen handelen.
Ervaringen opdoen met inspraak en besluitvorming	
Ervaringen opdoen met het uitdrukken van eigen standpunten, luisteren naar argumenten van anderen, compromissen sluiten en omgaan met de uitkomsten van besluitvormingsprocessen	
Benoemen welke bijdrage de leerling zelf levert aan democratisch handelen	

21 B De leerling verkent mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving.

Leerlijn groep 1 t/m 8:

Algemeen: De thema's van Blink Wereld zijn opgebouwd rondom maatschappelijke, relevante vraagstukken. Dit kerndoel is dus nauw verbonden met alle thema's, onderzoeksvragen en eindproducten.

- **Groep 1/2:** De nadruk ligt op verwondering over de wereld en het ontdekken dat je zelf invloed hebt op je omgeving. De kinderen leren eenvoudige taken en verantwoordelijkheden herkennen en ervaren hoe zij kunnen zorgen voor de natuur en elkaar.
- **Groep 3/4:** De nadruk ligt op het verkennen van de eigen leefomgeving en samenleven met anderen. De kinderen benoemen rollen, rechten en plichten en oefenen met verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en hun omgeving.
- **Groep 5/6:** De nadruk ligt op het onderzoeken van maatschappelijke en duurzaamheidsvraagstukken. De kinderen verkennen initiatieven en oplossingen, ervaren hoe zij zelf kunnen bijdragen en oefenen met het nemen van verantwoordelijkheid voor het welzijn van anderen.
- **Groep 7/8:** De nadruk ligt op het onderzoeken en analyseren van maatschappelijke en duurzaamheidsvraagstukken. De kinderen onderzoeken hoe individuen en organisaties bijdragen aan de samenleving, reflecteren op hun eigen idealen en verkennen de mogelijkheden om vanuit eigen idealen bij te dragen aan de samenleving, nu en in de toekomst.

Hier gaat hierbij om:	Voorbeeld in thema's Blink Wereld:
• Benoemen van taken, rollen, rechten en plichten van jezelf en anderen in de samenleving	• 1/2 Fantastische aarde: De kinderen ontdekken de aarde als echte ontdekkingsreizigers. Ze verwonderen zich over de grote diversiteit aan planten en dieren en worden zich bewust dat de mens invloed heeft op de natuurlijke omgeving. Ze verkennen welke rol zij zelf hebben om bij te dragen aan de samenleving.
• Onderzoeken van maatschappelijke initiatieven, bewegingen en organisaties en de middelen die zij aanwenden om bij te dragen aan de samenleving of veranderingen in de samenleving of te weeg te brengen	• 3/4 Op ontdekkingsreis: De kinderen gaan op wereldreis en ontdekken verschillende mensen, klimaten en landschappen. Ze doen ervaring op met het nemen van verantwoordelijkheid voor en het bijdragen aan de samenleving en het welzijn van anderen. • 3/4 Buurtbouwers: De kinderen leren over hun eigen leefomgeving. Ze denken na over wat ze zelf belangrijk vinden aan hun woon- en leefomgeving en denken na over wat anderen belangrijk vinden. Ze verkennen mogelijkheden om vanuit eigen idealen bij te dragen aan de samenleving. • 5/6 Klimaatkenners: De kinderen leren over weer, klimaat en klimaatverandering en over de gevolgen daarvan voor mens, dier en natuur. Ze verkennen actuele maatschappelijke en duurzaamheidsvraagstukken en onderzoeken zelf oplossingen voor een klimaatprobleem. In een kinderklimaatop verkennen ze mogelijkheden om vanuit eigen idealen bij te dragen aan de samenleving, nu en in de toekomst.
• Verkennen van actuele, maatschappelijke en duurzaamheidsvraagstukken	• 5/6 Wonderlijke uitvindingen: De kinderen verkennen welke middelen kunnen worden ingezet om individueel en collectief bij te dragen aan maatschappelijke veranderingen en het welzijn van anderen. De kinderen doen zelf een uitvinding die voor meerdere mensen een oplossing van een probleem is.

• Ervaringen opdoen met verantwoordelijkheid nemen voor en bijdragen aan het welzijn van anderen	• 7/8 Helden en schurken: De kinderen verkennen welke middelen werden ingezet om individueel en collectief bij te dragen aan veranderingen in de samenleving, zoals de opkomst van het feminisme, het bestrijden van racisme en ongelijkheid.
• Verkennen van mogelijkheden om vanuit eigen idealen bij te dragen aan de samenleving, nu en in de toekomst	• 7/8 Duurzaam design: De kinderen onderzoeken actuele duurzaamheidsvraagstukken. Ze onderzoeken maatschappelijke bewegingen die verandering in de samenleving teweegbrengen (afschaffing kinderarbeid). Ze doen ervaring op met het nemen van verantwoordelijkheid voor en bijdragen aan het welzijn van anderen en verkennen de mogelijkheden om vanuit eigen idealen bij te dragen aan de samenleving, nu en in de toekomst (ontwerpen van een duurzaam product).